

07-90 836

TELEFAXMEDDELELSE
fra
VESTRE LANDSRET
13. afdeling
Gråbrødre Kirkestræde 3, 8800 Viborg
tlf. 8662 6200 fax 8662 6365

Modtager: Advokat Rune Asmussen

Modtagers fax: 88921028

Antal sider (excl. denne): 7

Evt. bemærkninger:

ATT: Helene
Dom i sagen B-1041-10

Med venlig hilsen

Camilla Mølgaard

13. afdeling

DOM

afsagt den 6. august 2012 af Vestre Landsrets 13. afdeling (dommerne Elisabeth Mejnertz, Henrik Twilhøj og Kirsten Schmidt (kst.)) i ankesag

V.L. B-1041-10

3F som mandatar for

S [redacted] B [redacted]

(advokat Rune Asmussen, København)

mod

Dansk Supermarked Administrationen A/S

(advokat Marianne Andersen, København)

Retten i Århus har den 16. april 2010 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS 4-2057/2008).

Påstande

For landsretten har appellanten, 3F som mandatar for S [redacted] B [redacted], nedlagt følgende endelige påstande:

Påstand 1

Indstævnte, Dansk Supermarked Administrationen A/S (herefter Dansk Supermarked), tilpligtes til S [redacted] B [redacted] at betale 18.364,69 kr. med procesrente fra 1. oktober 2007 af 444,89, med procesrente fra 31. oktober 2007 af 1210,73 kr., med procesrente fra 30. juni 2008 af 1259,60 kr., med procesrente fra 31. juli 2008 af 809,96 kr., med procesrente fra 31. august 2008 af 809,96 kr., med procesrente fra 30. september 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. oktober 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra den 30. november 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. december 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra

31. januar 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 28. februar 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. marts 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 30. april 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. maj 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 30. juni 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. juli 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. august 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 30. september 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. oktober 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 30. november 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. december 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. januar 2010 af 193,01 kr., med procesrente fra 28. februar 2010 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. marts 2010 af 457,09 kr., med procesrente fra 30. april 2010 af 457,09 kr., med procesrente fra 31. maj 2010 af 457,09 kr., med procesrente fra 30. juni 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. juli 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. august 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 30. september 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. oktober 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 30. november 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. december 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 1. januar 2011 af 228,04 kr., med procesrente fra 28. februar 2011 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. marts 2011 af 533,42 kr., med procesrente fra 30. april 2011 af 533,42 kr., med procesrente fra 31. maj 2011 af 533,42 kr., med procesrente fra 30. juni 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. juli 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. august 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 30. september 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. oktober 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 30. november 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. december 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. januar 2012 af 75,35 kr., med procesrente fra 29. februar 2012 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. marts 2012 af 338,34 kr., og med procesrente fra 30. april 2012 af 338,34 kr.

Påstand 2

Dansk Supermarked tilpligtes til S [redacted] B [redacted] at betale 50.000 kr. med tillæg af procesrente fra 15. august 2008.

Dansk Supermarked har taget bekræftende til genmæle over for S [redacted] B [redacted] påstand 1 med 11.792,96 kr. fra de enkelte beløbs forfaldstid. Dansk Supermarked har endvidere protesteret imod, at S [redacted] B [redacted] i sit påstandsdokument af 4. juni 2012 har forhøjet sin påstand fra 11.792,96 kr. til 18.364,69 kr.

Dansk Supermarked har over for S [redacted] B [redacted] påstand 2 nedlagt påstand om

stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

S [redacted] har ved opgørelsen af sit krav forudsat, at hun, hvis hun ikke havde holdt barselsorlov, fortsat ville have fået årlige lønstigninger svarende til stigningen i den overenskomstmæssige mindsteløn.

Dansk Supermarked har erklæret sig enig i den talmæssige opgørelse af S [redacted] krav, men har bestridt, at den erkendte krænkelse i 2006 og 2007 har haft betydning for S [redacted] lønudvikling i en længere periode end til og med maj 2010, hvilket svarer til et efterbetalingskrav på 12.564 kr.

Forklaringer

S [redacted] og C [redacted] E [redacted] L [redacted] har afgivet supplerende forklaring for landsretten. Der er endvidere afgivet forklaring af B [redacted] P [redacted]

S [redacted] har supplerende forklaret, at hun tror, at hun ville have fået samme lønstigninger efter 2007, også selvom hun havde fået sædvanlige lønstigninger under sin barsel i 2006 og 2007. Lønstigningerne under hendes barsel ville således ikke have gjort en forskel for størrelsen af de efterfølgende lønstigninger.

C [redacted] E [redacted] L [redacted] har supplerende forklaret, at den praksis, hvorefter der årligt afholdes samtaler med medarbejderne på anciennitetsdagen, også følges under barsel og sygdom. Det kan dog aftales med medarbejderen, at samtalen kan tages på et senere tidspunkt. Der vil altid ske regulering i overensstemmelse med stigningen i minimallønssatsen, hvis medarbejderen alene oppebærer minimallønnen. Dette følger af overenskomsten. Medarbejdere, der får mere end minimallønnen, kan ikke være sikre på en årlig lønstigning. Det afhænger af medarbejderens indsats sammenholdt med varehusets økonomiske situation.

B [redacted] P [redacted] har forklaret, at hun er forhandlingssekretær i 3F. Hun har foretaget den udregning, der danner grundlag for S [redacted] B [redacted] krav. Af det skema, som hun har udarbejdet til brug for sagen, kan man se både den nominelle og den procentuelle forskel i

Susannes løn i forhold til overenskomstens mindsteløn.

Procedure

Susanne B. har gjort gældende, at hun har krav på efterbetaling af løn til og med april 2012, fordi hun har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at hun forsat i 2010 og 2011 samt i begyndelsen af 2012 havde et lønefterslæb, der er forårsaget af den erkendte krænkelse, og fordi Dansk Supermarked ikke har bevist, at ændringen i hendes lønudvikling i form af færre eller ingen tillæg ikke er forårsaget af den erkendte krænkelse. Hun skal stilles som om, hun i 2006 og 2007, hvor hun var på barselsorlov, og efterfølgende år havde fået lønstigninger, som minimum svarede til den overenskomstmæssige minimallønsstigning, hvilket også er erkendt af Dansk Supermarked for så vidt angår årene 2006-2009.

Susanne B. har i det væsentlige gentaget sine anbringende vedrørende kravet om godtgørelse.

Dansk Supermarked har gjort gældende, at Susanne B. ikke bør få tilladelse til at forhøje sin påstand, efter sagens forberedelse er afsluttet. Såfremt landsretten tillader en forhøjelse af påstanden, bør Susanne B. alene tilkendes efterbetaling med højst 12.564 kr., idet der alene er grundlag for at efterregulere lønnen i overensstemmelse med minimallønstigningerne i 2007 og 2009. De efterfølgende år havde løntillæggene ikke relation til krænkelsen. Tillæggene blev fastsat konkret efter almindelige overenskomstmæssige principper.

En godtgørelse på 20.000 kr., som Dansk Supermarked har accepteret, er i forhold til retspraksis en høj godtgørelse. Der er derfor ikke grundlag for at tilkende en større godtgørelse.

Landsrettens begrundelse og resultat

Susanne B. tog i sin ankestævning forbehold for senere under sagens behandling for landsretten at forhøje sin påstand. Herefter, og da Dansk Supermarked A/S, uanset at Susanne B. først forhøjede sin påstand umiddelbart forud for hovedforhandlingen, har haft tilstrækkelig mulighed for at varetage sine interesser, jf. retsplejelovens § 383, stk. 2,

tillader landsretten S. B. at forhøje sin påstand som sket i påstandsdokumentet.

Dansk Supermarked har anerkendt, at der er sket en krænkelse af S. B. rettigheder efter ligelønslovens § 1, og at S. B. derfor har krav på efterbetaling efter ligelønslovens § 2, stk. 1, i overensstemmelse med hendes opgørelse, dog alene for så vidt angår årene 2006-2009.

Spørgsmålet er herefter, om S. B. har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at hun også i 2010 og 2011 er gået glip af lønforhøjelser som følge af sin barselsorlov i 2006 og 2007.

Det er ubestridt, at S. B. i alle årene fra sin ansættelse i 1994, og indtil hun gik på barselsorlov i 2006 og 2007, fik årlige lønstigninger, der lå over overenskomstens minimallønsstigninger. Det er ligeledes ubestridt, at hun i 2005 havde en løn, der svarede til 112,5 procent i forhold til mindstelønnen på 100 procent, og at hendes løn i 2010 og 2011 svarede til henholdsvis 106,10 og 106,89 i forhold til mindstelønnen på 100 procent.

På denne baggrund finder landsretten, at S. B. har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at hun også i 2010 og 2011 er gået glip af lønforhøjelser som følge af sin barselsorlov i 2006 og 2007, og at det derfor påhviler Dansk Supermarked at bevise, at dette ikke er tilfældet.

Dansk Supermarked har ikke under sagen oplyst omstændigheder vedrørende S. B. eller virksomhedens forhold, der kan forklare den anførte ændring i S. B. årlige lønstigninger. Dansk Supermarked har derfor ikke løftet sin bevisbyrde.

Landsretten tager herefter S. B. påstand 1 til følge.

Godtgørelse

Efter en samlet vurdering af den krænkelse, som S. B. har været udsat for, sammenholdt med varigheden af hendes ansættelse, tiltrædes det, at godtgørelsen efter ligebehandlingslovens § 14 er fastsat til 20.000 kr.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal ingen af parterne betale

sagsomkostninger for landsretten til den anden part.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at Dansk Supermarked Administration A/S ud over en godtgørelse på 20.000 kr. tillige skal betale 18.364,69 kr. med procesrente fra 1. oktober 2007 af 444,89 kr, med procesrente fra 31. oktober 2007 af 1210,73 kr., med procesrente fra 30. juni 2008 af 1259,60 kr., med procesrente fra 31. juli 2008 af 809,96 kr., med procesrente fra 31. august 2008 af 809,96 kr., med procesrente fra 30. september 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. oktober 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra 30. november 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. december 2008 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. januar 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 28. februar 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. marts 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 30. april 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 31. maj 2009 af 634,86 kr., med procesrente fra 30. juni 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. juli 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. august 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 30. september 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. oktober 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 30. november 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. december 2009 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. januar 2010 af 193,01 kr., med procesrente fra 28. februar 2010 af 193,01 kr., med procesrente fra 31. marts 2010 af 457,09 kr., med procesrente fra 30. april 2010 af 457,09 kr., med procesrente fra 31. maj 2010 af 457,09 kr., med procesrente fra 30. juni 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. juli 2010 af 228,04., med procesrente fra 31. august 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 30. september 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. oktober 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 30. november 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. december 2010 af 228,04 kr., med procesrente fra 1. januar 2011 af 228,04 kr., med procesrente fra 28. februar 2011 af 228,04 kr., med procesrente fra 31. marts 2011 af 533,42 kr., med procesrente fra 30. april 2011 af 533,42 kr., med procesrente fra 31. maj 2011 af 533,42 kr., med procesrente fra 30. juni 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. juli 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. august 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 30. september 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. oktober 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 30. november 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. december 2011 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. januar 2012 af 75,35 kr., med procesrente fra 29. februar 2012 af 75,35 kr., med procesrente fra 31. marts 2012 af 338,34 kr., og med procesrente fra 30. april 2012 af 338,34 kr.

- 7 -

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for landsretten til den anden part.

Det idømte skal betales inden 14 dage.

Elisabeth Mejnertz

Henrik Twilhøj

Kirsten Schmidt

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling

Udskriftens rigtighed bekræftes

Vestre Landsret,

Viborg den 6. august 2012.

Camilla Mølgaard

elev

Retten i Århus Att. Lykke

DOM

Afsagt den 16. april 2010 i sag nr. BS 4-2057/2008:

3F som mandatar for S [redacted] B [redacted]
Kampmannsgade 4
1790 København V
mod
Dansk Supermarked Administration A/S
Bjødstrupvej 18
8270 Højbjerg

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgte, Dansk Supermarked Administration A/S (i det følgende kaldet Dansk Supermarked), ved at undlade at indkalde sagsøgeren, S [redacted] B [redacted] til lønsamtaler, mens hun var på barselsorlov, har overtrådt ligebehandlingsloven og ligelønsloven, og i givet fald om hun har krav på godtgørelse og lønudligning.

S [redacted] B [redacted] har nedlagt påstand om, at Dansk Supermarked tilpligtes at betale hende 11.792,96 kr. med procesrente fra sagens anlæg.

Hun har endvidere nedlagt påstand om, at Dansk Supermarked tilpligtes at betale hende en godtgørelse på 50.000 kr. med procesrente fra sagens anlæg.

Dansk Supermarked har over for begge S [redacted] B [redacted] påstande nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb.

S [redacted] B [redacted] første påstand vedrører lønudligning, mens hendes anden påstand vedrører godtgørelse.

Oplysningerne i sagen

S [redacted] B [redacted] blev i perioden fra 1. august 1988 til 31. august 1990 uddannet indenfor smørrebrødsfaget i Bilka i Aalborg. Den 20. juni 1994 blev hun ansat som kagejomfru samme sted.

Pr. 1. oktober 1999 overgik S [redacted] B [redacted] til en stilling som kogerske i Føtex Slotsgade, Aalborg, hvor hun fortsat er ansat. Af engageringskontrakt af samme dato fremgår, at lønnen var aftalt til 90 kr. pr. time. S [redacted] B [redacted] var fuldtidsansat, svarende til 160,20 timer i gennemsnit pr. måned.

S [redacted] B [redacted] fødte sit første barn den 20. oktober 2005. Hun havde inden fødslen været sygemeldt fra den 8. juli 2005. I forbindelse med denne fødsel

var hun på orlov frem til den 7. september 2006 og herefter på ferie til den 22. september 2006. S. B. var i mellemtiden blevet gravid igen, og hun blev pr. 25. september 2006 fraværsmeldt fra sit arbejde. Den 12. april 2007 fødte Suzanne Balogh sit andet barn, og hun var på barsel frem til og med den 28. februar 2008. Hun påbegyndte den 16. april 2008 efter afholdelse af ferie og feriefridage igen sit arbejde i Føtex Slotsgade, Aalborg.

Forud for S. B. barselsperioder fik hun hvert år en stigning i sin løn, der som minimum modsvarede den overenskomstmæssige takststigning for ansatte på mindsteløn.

Ved brev af 3. september 2007 til Føtex Slotsgade, Aalborg, rejste 3F Aalborg på vegne S. B. spørgsmål om løn og anførte, at S. B. havde krav på lønstigninger i samme omfang som hendes kolleger i Føtex' cafeteria. 3F anmodede om, at Føtex ved førstkommande lønudbetaling regulerede S. B. løn med tilbagevirkende kraft fra 1. marts 2006.

Føtex Slotsgade, Aalborg, svarede i brev af 13. september 2007, at S. B. på grund af sin anciennitet oppebar en individuel lønsats, der forhandles hvert år og er uafhængig af minimumslønnen på området. S. B. ville med næste lønudbetaling modtage 3.400 kr., der skulle dække en lønstigning på 200 kr. pr. måned fra 1. april 2006 og frem til og med september 2007.

Der var herefter yderligere korrespondance mellem parterne herom. 3F anførte, at der var tale om en udhuling af S. B. løn under barselsorlov og fastholdt kravet om, at S. B. løn enten blev reguleret med minimallønsstigningerne, eller at Dansk Supermarked i modsat fald dokumenterede, at det øvrige personale ikke var reguleret med minimallønsstigningerne. Dansk Supermarked fastholdt den foretagne regulering og gjorde gældende, at den var et nogenlunde udtryk for, hvad der i øvrigt var givet i lønforhøjelser i Føtex.

Der blev den 8. maj 2008 afholdt en forhandling mellem organisationerne og parterne, uden at enighed blev opnået.

Der har i sagen været fremlagt et skema over S. B. lønreguleringer og tidspunkterne for disse.

Det fremgår heraf blandt andet, at S. B. månedsløn i maj 1996 udgjorde 13.307,39 kr. svarende til en timeløn på 83 kr. I maj 2005 udgjorde månedslønnen 17.427,87 kr., svarende til en timeløn på 108,70 kr.

Der er mellem parterne enighed om, at R. K. der var faglært cafeteriaassistent og den 25. september 2006 blev ansat i S. B.

barselsvikariat, har fået lønstigninger, der svarer til 3 kr. i timen i 2007 og til 3,12 kr. i timen i 2008, og at R. K. løn var lavere end S. B. løn. I samme periode fik S. B. i september 2007 en lønstigning svarende til 1,25 kr. i timen og i juli 2008 en lønstigning svarende til 2,65 kr. i timen.

S. B. blev i september 2008 ansat på deltid. Pr. juni 2009 udgjorde hendes timeløn 115,50 kr.

S. B. er under sin ansættelse omfattet af den på området gældende overenskomst mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og 3F Privat Service.

Af landsoverenskomsten mellem Dansk Erhverv Arbejdsgiver og 3F Privat Service for 2007-2010, der ikke indeholder ændringer af relevans for nærværende sag i forhold til den forudgående overenskomst for 2004-2007, fremgår i § 4 om løn, at minimallønninger for gastronomi-gruppen var på 16.342,64 kr. om måneden pr. 1. marts 2007, 16.742,64 kr. om måneden pr. 1. marts 2008 og 17.142,64 kr. om måneden pr. 1. marts 2009. Det fremgår videre, at med virkning fra den 1. marts 2008 aflønnes gastronomer over 18 år med 1 års anciennitet i virksomheden med et tillæg på 1 kr. pr. time, og at tillægget pr. 1. marts 2009 er på 2 kr. pr. time. Det fremgår yderligere, at timelønnen findes ved at dividere månedslønnen med 160,33.

Af overenskomsten fremgår endvidere blandt andet:

"§ 5 Fritvalgs lønkonto

...

Pkt. 3

Det betragtes som en almindelig forudsætning, at der kan gives højere løn end den i overenskomsten fastsatte minimumsløn, og organisationerne er enige om, at dette bør ske, hvor der gennem dygtighed ydes et særligt værdifuldt arbejde, eller hvor der forudsættes mere selvstændighed i arbejdet eller større ansvar. Aftaler om sådan højere løn træffes direkte mellem arbejdsgiveren og den enkelte medarbejder.

...

Pkt. 5

På den enkelte virksomhed kan forhandlinger om lønændringer højst finde sted én gang i hvert overenskomstår.

...

Pkt. 6

I alle eventuelle lønforhøjelser efter § 4 kan modregnes ethvert tillæg, der måtte være givet

den enkelte medarbejder eller medarbejdere udover de hidtil gældende minimallønssatser. Der skal således ikke ske regulering af den enkelte medarbejders løn, hvis denne ligger over den til enhver tid for vedkommende gældende minimalløns."

Sagen er anlagt den 15. august 2008.

Der er mellem parterne enighed om den beløbsmæssige opgørelse af efterbetalingskravet i sagsøgerens første påstand, der er beregnet som Suzanne Baloghs løntab i perioden fra hendes graviditetsorlov i 2005 til januar 2010 i forhold til satsstigningerne i minimallønnen.

Forklaringer

Suzanne Balogh har forklaret, at hun blev ansat som elev i Bilka Skalborg i 1988. Hun var færdiguddært som smørebødsjomfru i 1990. Efter endt uddannelse var hun på dagpenge i en periode og blev sendt ud i forskellige job af fagforeningen. Hun gik også på efteruddannelse i madlavning. I juni 1994 blev hun kontaktet af Bilka Skalborg, der tilbød hende job som kogejomfru. Hun blev ansat i det varme køkken, hvor hun lavede mad til både kunder og ansatte. Der var både faglærte og ufaglærte samt elever i afdelingen. Hun blev efter nogle år forfremmet til områdeansvarlig. Dette job betød, at hun fik ansvaret for kundeområdet i Bistron. Da hun blev kærester med en salgsleder i butikken, og da hun ikke følte sig tilpas i sin nye jobfunktion, skiftede hun til Føtex i Aalborg. Hun blev ansat som kogerske i Føtex i oktober 1999. Jobskiftet betød, at hun gik ned i løn, da hun mistede sin titel som områdeansvarlig. Hun arbejdede i det varme køkken i nogle år og var med til at opstarte en ny bistro. Inden hun gik på barselsorlov, arbejdede hun både i kantinen og i det varme køkken. I afdelingen var der både ansat faglærte og ufaglærte.

I perioden 1994 til 2005 blev hun hvert år indkaldt til lønforhandling senest i juni. Hun har hvert år i denne periode fået en lønstigning på mindst den overenskomstmæssig minimallønstigning. Hun har altid været opmærksom på minimallønstigningen. Hvis hendes løn ikke steg med mindst minimallønstigningen, ville hendes løn som faglært blive udlignet i forhold til lønnen til en ufaglært. I 2005 var hun til lønsamtale med Hans Grønbech. Hun fik en lønstigning på 2 kr. Da minimallønstigningen var 2,50 kr., kontaktede hun efterfølgende varehuschefen, hvilket medførte, at hun fik en lønstigning på 2,50 kr., da alle ifølge varehuschefen skulle have en lønstigning svarende til minimallønstigningen. I 2006 og 2007, hvor hun var på barsel, blev hun ikke indkaldt til lønsamtaler. Hun kontaktede derfor sin fagforening, der tog kontakt til Dansk Supermarked. Hun modtog herefter en lønregulering på 200 kr. pr. måned, hvilket var under minimallønstigningen i 2006 og 2007. Hun havde efterfølgende et møde med varehuschefen Kenneth Nielsen vedrørende en yderligere lønstigning. Kenneth Nielsen oplyste, at der ikke kunne gives mere i lønstigning. Hun har fået oplyst, at hendes kollega Mette Dalsgaard heller ikke har fået reguleret sin løn under barsel.

I orlovsperioden kontaktede hun ikke ledelsen i Føtex om de manglende lønforhandlinger. Hun valgte at gå direkte til sin fagforening. I orlovsperioden blev hendes stilling nedlagt, og hun står nu for kunder og bestilling af varer.

Christine Agerholm har forklaret, at hun er HR-manager i Dansk Supermarked. Hun har været i Dansk Supermarked i 13 år og har siden oktober 2008 haft ansvaret på overenskomstområdet. Hun har ikke været involveret i relation til de manglende lønsamtaler i 2006 og 2007. Hun har blandt andet overtaget den tidligere koncernpersonalechef's arbejdsopgaver. Der bliver hvert år afholdt en decentral anciennitetssamtale med medarbejdere ansat i Dansk Supermarked. Samtalerne bliver afholdt i den måned, medarbejderne blev ansat. Når en medarbejder er på barselsorlov, kan medarbejderen vælge, om man ønsker at møde til samtalen, eller om samtalen skal afholdes efter orloven. Der er tale om et minimallønssystem. Dansk Supermarked har derfor modregningsadgang i personlige tillæg, hvis en medarbejders løn er højere end minimallønnen. Det er kun medarbejdere på minimalløn, der har krav på den fulde overenskomstmæssige minimal-lønstigning. Det er ledelsen på arbejdspladsen, der ud fra en samlet vurdering af bl.a. medarbejderens arbejdsindsats, omsætningen og konjunkturerne vurderer, om der skal gives en lønstigning. Anciennitetstillægget på 1 kr. pr. time, der senere blev indført i overenskomsten, har ikke nødvendigvis medført tilsvarende individuelle lønstigninger, idet anciennitetstillægget på tilsvarende vis kunne modregnes i det personlige tillæg.

Rasmus Hansen har forklaret, at han siden maj eller juni 2008 har været varehuschef i Føtex Aalborg. Alle medarbejdere, herunder medarbejdere på barselsorlov indkaldes til en årlig anciennitetssamtale. Inden samtalen har han en samtale med afdelingslederen i medarbejderens afdeling. Der tildeles tillæg efter en vurdering af den enkelte medarbejder samt afdelingen og butikkens omsætning og indtjening. Både bistroens indtjening og omsætning har de seneste fem år været nedadgående. Det påvirker lønbudgettet, og lønniveauet og lønstigningerne i afdelingen har derfor generelt ikke været voldsomt store. Det er hans vurdering, at **Susanne Bøgh** fungerer fint i afdelingen. I september 2008 ønskede hun at gå ned i tid for at få mere tid til sine børn, hvilket hun fik lov til.

Hanne Grønbech har forklaret, at hun er slagtermester i Føtex i Hjørring. Hun var i perioden 2. juni 1999 til 16. januar 2008 ansat i Føtex i Aalborg. I årene 1999 til 2003 var hun ansat som salgsleder i slagterafdelingen. I 2003 blev hun leder af bistroen og dermed også **Susanne Bøgh**, der var den højst betalte medarbejder i afdelingen. **Susanne** fik ca. 10 kr. mere i timen end de andre. Hun indkaldte medarbejderne i afdelingen til samtale en gang om året i forbindelse med deres anciennitetsdato. Hun havde inden samtalen foretaget en vurdering af, om der var grundlag for en lønforhøjelse. Medarbejderen skulle have vist noget for at få en løn, der oversteg den overenskomstmæssige løn. **Susanne** var meget højt lønnet, fordi hun kom til

Føtex Aalborg med en høj løn og anciennitet. R. K. blev ansat som vikar for S. i orlovsperioderne. Hun blev ansat som cafeteriaassistent, men udførte de samme arbejdsopgaver som S. Hun synes ikke, at der var forskel på S. og R. kompetencer. Hun er ikke bekendt med, at der skulle holdes lønsamtaler under barsel. Hun snakkede med S. når hun handlede i butikken under orloven. S. nævnte ikke noget om lønsamtaler. Da de blev kontaktet af 3F, blev S. løn vist nok korrigeret således, at hun fik samme lønregulering som de andre medarbejdere i afdelingen havde fået, men hun er ikke sikker.

Parternes synspunkter

S. B. har i sit påstandsdokument gjort følgende anbringender gældende til støtte for sin første påstand:

- at S. B. hvert år gennem hele hendes ansættelse siden 1994 er blevet tildelt en lønstigning efter lønforhandling, der som minimum svarer til den overenskomstnæssige årlige minimallønsstigning,
- at S. B. i 2006 og 2007, hvor hun var fraværende pga. to graviditeter, ikke blev indkaldt til lønforhandling og derfor ikke blev tildelt nogen lønstigning,
- at S. B. efter sagsøger havde rejst sagen overfor sagsøgte i september 2007 fik en lønstigning på kr. 1,25 pr. time for året 2006, hvilket var mindre end sædvanligt (den overenskomstnæssige minimallønsstigning var på kr. 2,25 i 2006), og
- at S. H. aldrig har fået en lønstigning for året 2007.

På denne baggrund gøres det gældende,

- at der ved sagsøgtes handlemåde er tale om direkte eller indirekte forskelsbehandling pga. køn, hvilket er i strid med § 1, stk. 1 i ligelønsloven,
- at S. B. manglende (og efterfølgende lave) lønstigninger i 2006 og i 2007 udgør faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling pga. køn, jf. § 6, stk. 2 i ligelønsloven,
- at sagsøgte derfor har bevisbyrden for, at dette ikke er tilfældet,
- at sagsøgte ikke har løftet denne bevisbyrde, og
- at S. B. derfor er berettiget til udligning af hendes løn, således at hun stilles, som om hun på daværende tidspunkt havde

fået en lønstigning som minimum svarede til den overenskomstmæssige minimallønstigning, jf. ligelønslovens § 2, stk. 1.

Hvis ikke retten finder, at Suzanne Balogh har ret til lønudligning efter ligelønsloven, gøres det gældende,

- at S. Balogh er berettiget til udligning af hendes løn i medfør af ligestillingslovens § 4,
- at sagsøger har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at sagsøgte ved den manglende lønstigning har udøvet direkte/indirekte forskelsbehandling på grund af køn, hvorfor sagsøgte har bevisbyrden for, at dette ikke er tilfældet, og
- at S. Balogh af den grund skal have medhold i påstanden.

Hvis retten ej heller finder støtte for påstanden i ligestillingslovens § 4, gøres det gældende,

- at S. Balogh skal have medhold i påstanden i medfør af ligestillingslovens § 8a og/eller princippet i ligestillingslovens § 8.

Det gøres således samlet set gældende,

- at S. Balogh er berettiget til efterbetaling for manglende lønstigninger i 2007 og/eller i 2006 efter enten ligelønsloven eller ligestillingsloven.

Dette anbringende finder bl.a. støtte i Gillespie-sagen (C-342/93), Alabaster-sagen (C-147/02) faglig voldgift af 2/10 2003 (HK mod Grafisk Arbejdsgiverforening) og dom fra Retten i Glostrup af 8. januar 2009 (BS 1-3977/2007).

Sagsøgte gør i sine processkrifter gældende, at ligelønsloven ikke finder anvendelse på dette konkrete tilfælde, da der ikke findes nogen relevant person at sammenligne med i afdelingen.

Overfor dette gøres det gældende,

- at medarbejder R. K. var sammenlignelig med S. Balogh idet de to havde samme titel og arbejdsområde,
- at R. K. der blev ansat i september 2006, fik en lønstigning i 2007 (og i øvrigt i 2008), der var højere end minimallønstigning, og
- at medarbejder R. K. imidlertid fik en lavere løn end

Susanne B. var da hun havde en kortere anciennitet i virksomheden og generelt inden for branchen.

Det gøres i øvrigt gældende,

- at anvendelse af ligelønsloven ikke kræver en anden sammenlignelig ansat,
- at ligelønsloven og de bagvedliggende EU-regler ikke kræver en egentlig fysisk person som sammenligningsgrundlag, men opererer med hypotetiske personer som sammenligningsgrundlag ved overtrædelse af ligelønsloven, og
- at ovenstående har støtte i litteratur og retspraksis.

I relation til det sidstnævnte henvises især til "*Ligeløn for job af samme værdi*" af Byrial Bjerst, 2005, side 269ff. (og den refererede retspraksis).

Sagsøgte gør desuden i sine processkrifter gældende, at ligelønsloven ikke finder anvendelse på dette konkrete tilfælde, da Susanne B. var den højestlønnede i afdelingen.

Overfor dette gøres det gældende,

- at ligelønslovens anvendelsesområde er lønmæssig forskelsbehandling pga. køn,
- at lønmæssig forskelsbehandling pga. køn kan forekomme også hos den højestlønnede arbejdstager i den pågældende virksomhed, hvis f.eks. den pågældende under orlov i forbindelse med graviditet ikke er blevet indkaldt til lønforhandling, jf. den kommenterede ligelønslov side 218.

For det tilfælde at retten måtte finde, at ligelønsloven ikke hjemler en efterbetalingspligt, gør sagsøgte gældende, at sagsøgers subsidiære anbringende om efterbetaling efter ligebehandlingsloven ikke kan støttes på ligebehandlingsloven.

Overfor dette gør sagsøger gældende, at overtrædelse af ligebehandlingsloven også kan medføre efterbetaling, jf. dom fra Retten i Glostrup af 8. januar 2009 (BS 1-3977/2007).

Sagsøgte gør endelig i sine processkrifter gældende, at hvis retten måtte komme frem til, at sagsøgte måtte være forpligtet til en lønforhandling og en efterbetaling, så har sagsøger ikke bevist, at lønstigning som minimum ville have svaret til den overenskomstsmæssige minimallønstigning.

Overfor denne argumentation skal det gøres gældende, at henset til det

lønningsstigningsmønster, der havde tegnet sig hidtil under **Suzanne B.** 11-årige ansættelse, må det have formodningen imod sig, at **Suzanne B.** ikke som minimum ville have fået en lønstigning svarende til overenskomstens minimallønsstigning.

Hvis retten ikke anser det for bevist eller sandsynliggjort kræves et af retten fastsat mindre efterbetalingsbeløb.

Suzanne B. har i sit påstandsdokument gjort følgende anbringender gældende til støtte for sin anden påstand:

- at **Suzanne B.** ikke blev indkaldt til lønforhandling i 2006 og 2007.
- at den relativt beskedne lønstigning som sagsøger trods alt fik i september 2007 med tilbagevirkende fra 1. april 2006 udelukkende blev udmøntet pga. 3F's henvendelse til sagsøgte vedr. dette spørgsmål i september 2007,
- at sagsøgte ved delvist at efterkomme 3F's henvendelse i september 2007 vedrørende manglende lønstigning må have erkendt at være forpligtet til at indkalde **Suzanne B.** til lønforhandling og tildele hende en lønstigning,
- at sagsøgte allerede derfor har forbrudt sig imod ligebehandlingslovens § 1, stk. 2 eller 3,
- at baggrunden for den manglende indkaldelse til lønforhandlinger skyldes sagsøgers barselsorlov,
- at der savnes anden forklaring på udelukkelsen fra lønforhandlingerne i foråret 2006 og i foråret 2007,
- at barselsorlov som begrundelse for udelukkelse fra lønforhandlinger er i strid med ligebehandlingslovens § 1, stk. 2 eller 3, der angår forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling pga. køn,
- at sagsøgte derved har tilsidesat ligebehandlingslovens § 4,
- at det er dokumenteret, at sagsøgte udelukkede **Suzanne B.** fra de årlige lønforhandlinger i 2006 og 2007, efter hun havde deltaget i lønforhandlingerne i de foregående 11 år, hun havde været ansat,
- at udelukkelsen faldt sammen med **Suzanne B.** fravær i forbindelse med hendes graviditeter,
- at sagsøger dermed har påvist faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at ligebehandlingsprincippet derved er blevet krænket, jf. ligebehandlingslovens § 16a,

at det derfor påhviler sagsøgte at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket,

at sagsøgte ikke har løftet denne bevisbyrde, og

at krænkelsen derfor medfører, at sagsøger er berettiget til en godtgørelse efter ligebehandlingslovens § 14.

Til støtte for godtgørelsens størrelse gøres det gældende,

at sagsøger har været ansat i mere end 14 år hos sagsøgte,

at sagsøgte diskriminerede Suzanne Balogh ad to omgange (i 2006 og i 2007), og

at den for lave lønstigning som sagsøger trods alt fik i september 2007 udelukkende blev udmøntet pga. 3F's henvendelse til sagsøgte vedr. dette spørgsmål i september 2007.

Til støtte for medhold i begge påstandene gøres det gældende,

at ligelønsloven og ligebehandlingsloven begge finder anvendelse på dette tilfælde,

at Suzanne Balogh har lidt både økonomisk og ikke-økonomisk skade, og

at medhold i begge påstande har støtte i litteraturen.

Der skal i den forbindelse henvises til kommenterede ligelønslov side 154, 218 og 228.

Hvis retten ikke måtte finde, at Suzanne Balogh er berettiget til en efterbetalingspåstand, gøres det gældende, at sagsøger i relation til sin anden påstand er berettiget til en relativ høj godtgørelse efter ligebehandlingsloven § 14. Godtgørelsen kan i så fald passende dække den skade Suzanne Balogh har lidt af både økonomisk og ikke-økonomisk karakter, hvilket har støtte i retspraksis, jf. f.eks. ligestillingsnævnets afgørelse af 19. december 2005 (35/2005) og dom fra Retten i Temdrup af 27. juni 2006 (BS 135/2006).

Dansk Supermarked har i sit påstandsdokument gjort følgende anbringender gældende til støtte for sine påstande over for Suzanne Balogh første påstand:

Det er sagsøgtes opfattelse, at ligelønsloven ikke finder anvendelse i nærværende sag, idet der til støtte for frifindelsespåstanden gøres gældende,

- at ligelønsloven alene omhandler forskelsbehandling mellem køn,
 - at dette fordrer, at sagsøger kan påvise, at sagsøger er blevet stillet lønmæssigt dårligere end en mand,
 - at allerede det forhold, at der fra sagsøgers side ikke er dokumenteret en relevant sammenligningsperson, medfører, at der ikke er frembragt en formodning for diskrimination jf. ligelønslovens § 6, og
 - at sagsøgte derfor bør frifindes for det rejste krav i medfør af ligelønsloven.
 - at sagsøger ikke har påvist, at sagsøger er blevet stillet lønmæssigt dårligere end en relevant sammenligningsperson, og dermed i medfør af § 6 ikke har frembragt en formodning for diskrimination,
 - at såfremt bevisbyrden måtte påhvile sagsøgte, kan denne anses for løftet, idet sagsøger var den højest lønnede i afdelingen.
- Såfremt retten finder, at der i medfør af ligelønsloven har fundet diskrimination sted, gøres det gældende,
- at ligelønslovens § 2, stk. 1, alene omhandler udligning af lønforskel, hvor lønmodtagerens løn er lavere end andres,
 - at sagsøger alene har henvist til én referenceperson i afdelingen, der har oppebåret en lavere løn end sagsøger,
 - at sagsøger har den højeste løn i afdelingen og således ikke er omfattet af ordlyden af § 2, stk. 1, hvoraf det fremgår, at en person hvis løn i henhold til § 1 er lavere end andres, kan kræve forskellen,
 - at der på dette grundlag ikke er hjemmel til at tilkende sagsøger et lønbeløb,
 - at såfremt retten måtte finde grundlag for at regulere lønnen, må dette ske i henhold til den lønstigning, som sagsøger ville have fået,
 - at sagsøger i øvrigt har bevisbyrden for, at der ville være givet en lønstigning og størrelsen af denne,
 - at sagsøger ikke har løftet denne bevisbyrde,
 - at såfremt retten finder det dokumenteret at der ville være sket en lønstigning, har sagsøger ikke bevist, at denne ville have været netop i overensstemmelse med minimallønstigningen. og

at at en eventuel lønstigning således må fastsættes til et lavere beløb end påstået af sagsøger.

For så vidt angår sagsøgers krav om efterbetaling i henhold til ligebehandlingsloven gøres det gældende,

at der i øvrigt ikke med hjemmel i kutyme eller ligebehandlingsloven kan rejses krav om efterbetaling.

Dansk Supermarked har i sit påstandsdokument gjort følgende anbringender gældende til støtte for sine påstande over for S[redacted] B[redacted] anden påstand:

Vedrørende krav i medfør af ligebehandlingsloven gøres det gældende,

at sagsøgte anerkender, at der ikke har været afholdt lønsamtaler for 2006 og 2007,

at sagsøgte straks ved sagsøgers henvendelse i september 2007 jf. bilag 1 rettede for sig og gav en lønstigning på 200 kr. med tilbagevirkende kraft, ligesom der i 2008 blev afholdt lønsamtale, hvorved sagsøger blev tildelt en lønstigning, og

at en eventuel overtrædelse af ligebehandlingsloven således må ses som undskyldelig, hvorfor godtgørelsen passende kan fastsættes til 0 kr. eller et mindre beløb end påstået af sagsøger.

Parterne har uddybet anbringenderne under hovedforhandlingen.

Rettens begrundelse og afgørelse

Det kan lægges til grund, at S[redacted] B[redacted] i sin ansættelse ved Dansk Supermarked fra 1994 blev indkaldt til årlige lønsamtaler, men at det ikke skete i 2006 og 2007, hvor hun var på barselsorlov, og at hun efter endt barselsorlov i 2008 igen blev indkaldt til lønsamtale med henblik på en eventuel fremadrettet lønstigning. Det kan videre lægges til grund, at de øvrige medarbejdere i hendes afdeling blev indkaldt til lønsamtaler i 2006 og 2007, at andre af medarbejderne i afdelingen fik lønstigninger i 2006 og 2007, og at hun efter henvendelse fra sin fagforening blev tildelt en lønstigning for 2006. Efter forklaringen fra slagtermester Hanne G[redacted] kan det yderligere lægges til grund, at det var en fejl, at S[redacted] B[redacted] ikke blev indkaldt til lønsamtaler i 2006 og 2007.

På denne baggrund, og idet Dansk Supermarked Administration A/S ikke har godtgjort, at forskelsbehandlingen med hensyn til lønforhandling ikke var begrundet i hendes barselsorlov, har Dansk Supermarked Administration A/S overtrådt ligebehandlingslovens § 4.

Efter ligestillingslovens § 14 tilkendes S. B. en godtgørelse, der i lyset af forskelsbehandlingslovens betydning passende kan fastsættes til 20.000 kr.

Ligestillingsloven indeholder ikke en bestemmelse om efterbetaling af løn som følge af en krænkelse, og en sådan hjemmel findes ikke at kunne udledes af ligestillingslovens § 8 a, eller princippet i lovens § 8.

Ligelønsloven blev ved lov nr. 558 af 17. juni 2008 ændret således, at der også efter ligelønsloven foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af køn behandles ringere, end en anden person bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation. Loven, der trådte i kraft den 15. august 2008, gennemførte direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligestilling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv.

På baggrund af direktivet, der var gældende i 2006, og under hensyn til sammenhængen i og formålet med ligestillingslovgivningen findes den manglende indkaldelse til lønsamtaler i 2006 og 2007 af de grunde, der er anført ovenfor i relation til ligestillingsloven, at udgøre en krænkelse også af ligelønsloven.

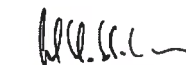
Det kan imidlertid lægges til grund, at S. B. ikke havde krav på den overenskomstnæssige minimallønsstigning i 2006 og 2007, idet hendes løn oversteg mindstelønnen. Retten finder derfor ikke, at der er påvist en lønforskel, der kan danne grundlag for lønudligning i medfør af ligelønslovens § 2, hvorfor Dansk Supermarked Administration A/S frifindes i relation til S. B. påstand herom.

Efter sagens udfald, herunder at S. B. har fået delvist medhold i én påstand, og at der i relation til den anden påstand foreligger en krænkelse af ligelønsloven, tilkendes hun delvise sagsomkostninger på 15.500 kr., hvoraf 15.000 kr. er til dækning af udgiften til advokatbistand, og 500 kr. er til dækning af retsafgift svarende til det beløb, hun har fået medhold i.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Dansk Supermarked Administration A/S, skal inden 14 dage til sagsøgeren, S. B., betale 20.000 kr. med procesrente fra den 15. august 2008 og sagsomkostninger med 15.500 kr.

Marianne Svendsen

Martin Møller-Heuer

Sine Nascou